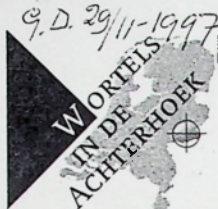

Rond Boenink en Langwerden in Varsse

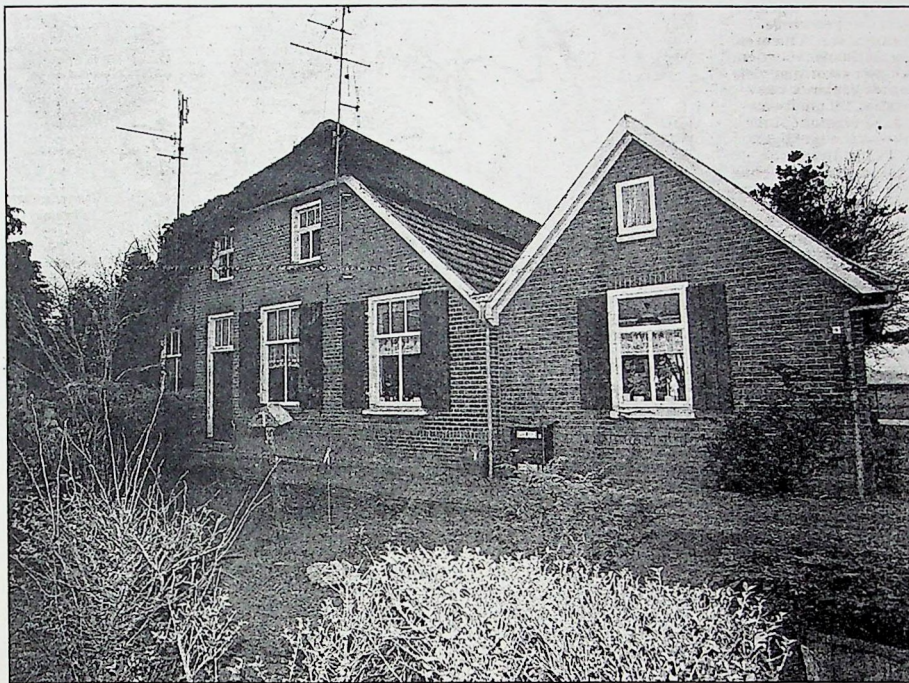

Rubriek over boerderijen en familienamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen
0543-472603, fax 471415.

De verhalen thuis over de buurt in Varsse en wie daar vroeger allemaal woonden met namen en bijnamen hebben Benny Peppelman als kind al gehoord. Als beheerder van de begraafplaats in Gorsse kwam hij later in gesprek met speurende genealogen, die bepaalde grafstenen zochten. En zo kwam van het een het ander. De nu 34-jarige Bennie is begonnen om uit het Hengelse gemeentearchief en de volksmond de bewoningsgeschiedenis van de hele buurt van zijn oudershuis aan de Handwijzerdijk in Varsse op papier te zetten. Hij wil de gegevens straks aanvullen met fotomateriaal.

Zijn oma Mina Langwerden, getrouwd met H.W. Lammers, kwam van het naburige Boenink aan de Hazenhutweg. Deze boerenplaats kon Peppelman terugvinden tot in 1721 als 'Caterstede Den Boenink'. Mogelijk houdt de naam verband met de familienamen Beunk, Buunken en Boeijnick, want die komen in de achttiende eeuw ook als bewoners voor. Het pand heeft in de achtergevel nog merkwaardige stenen leeuwenkoppen. Het was al in de vorige eeuw kennelijk een groot huis, want er woonden meerdere gezinnen tegelijk.

Al in 1849 trouwde de streek-

◆ Huize Boenink aan de Hazenhutweg 10 in Varsse. (Foto Ron Nagtzaam)

ker Hendrik Jan Langwerden in bij Jenneken Hilverink. Hij kwam van huize Sterreveld aan de Ruurloseweg. Met een korte onderbreking is de familienaam van de bewoners tot nu toe Langwerden gebleven.

De naam Langwerden komt in de Achterhoek nogal veel voor. Uit onderzoek en correspondentie kon Bennie Peppelman teruggaan tot Joost en Derk Langwerden, die beiden in 1775 in Hengelo trouwden. Joost trouwde met

Geertjen Kempels. Derk (geb. 1750 in Voor-Dremp) met Machtelt Bannink; beide bruiden kwamen uit het paardendorp. Derk is de stamvader van de Hengelse Langwerdens.

Hun vaders heetten allebei Albert Langwerden of Langwarden, maar of het om dezelfde persoon gaat is twijfelachtig. Van de vader van Joost wordt gemeld dat hij 'laast van Angerlo' kwam, de vader van Derk kwam uit 'Eikum', waarschijnlijk Elle-

com in de Steeg, maar Erlecom bij Millingen aan de Rijn is als betekenis ook niet helemaal uit te sluiten.

Betuwe

Ook de omgeving Keppel-Dremp komt in de Hengelse boeken nogal eens voor als plaats van herkomst van de Langwerdens. In onder andere Aalten, Ruurlo, Vorden en Zelhem wonen ook telgen.

Toch moet ook in de Betuwe een

'Langwerdennest' worden gezocht. Bij de volkstelling van 1947 waren in Gelderland 71 personen met de naam Langwerden, van wie 35 in Elst. Devariant Lankwerden telde achttien naamdragers en Lankwarden heetten 64 personen in Gelderland. Voorts werden genoteerd een naamdrager Lankwarder in Gelderland en een Lankwarde in Utrecht.

De heer L. Brouwer van het naamkunde-instituut P.J. Meer-

Gezocht

De heer A.C. Tieleman zoekt contact met naamgenoten. Zijn adres is Pr. Bernhardstraat 50, 3248 AD Melissant.

tens in Amsterdam hield Langwerden voor een topografische familienaam. Omdat voor 1749 de voorouders in Keppel-Dremp alleen met hun patroniemen werden geregistreerd, kan het zijn dat de topografische naam, waaraan de familienaam is ontleend, hier gezocht moet worden. In een stuk uit 1646 wordt een weiland bij Hummelo/Dremp Den Weert genoemd en ook bestaat er een Dystelweert. Een weerd of waard is een stuk buitendijks land langs een grote rivier. Het complete toponiem Langwaard komt onder andere voor in Driel en Heteren. Brouwer: 'Als ook Dremp ook een Langwaard gekend heeft, zal dit toponiem langs de Oude IJssel gezocht moeten worden.'

Weser

Een totaal andere uitleg geeft de Twentse naamkundige Ben Hekker. Hij zoekt de oorsprong van de naam in het Duitse plaatsje Langwarden aan de Weser. Niet afgeleid van waard, maar van 'warta' oftewel wachttorens, net als de hoog op een rots gebouwde burcht de Wartburg bij Eisenach.

Wat namen betreft betreft is Varsse een dorado. De Hazenhutweg is vermoed naar een langwerdennest, een gevulde Franse deserteur zich als hazenstroper in leven hield. Een ander verhaal vertelt dat hier ooit een haas over de halve achterdeur is gesprongen. De Handwijzerdijk heet naar de ouderweese houten handwijzer die hier vroeger stond en die de afstand naar de ander andere Lichtenvoorde aangaf in uren gaans. Een oud en interessant gebied: Benny Peppelman kan nog even voort.